

- **translated title:**
Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej
oraz ich siedlisk
- **original title:**
Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats
- **identification number of the convention:**
ETS No. 104
- **place of the translation:**
Warsaw
- **body responsible for the translation:**
Biuro Informacji Rady Europy / Information Office of the Council of Europe
- **status of the translation:**
unofficial
- **host item:**
Wybór konwencji Rady Europy. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1999 (ISBN 83-01-13035-0).

Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk¹

Berno, 19 września 1979 roku

European Treaty Series (ETS) / Série des traités européens (STE) Nr 104

Preambuła

Państwa członkowskie Rady Europy i inni sygnatariusze niniejszej Konwencji, zważywszy, że celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności jej członków; zważywszy na wolę Rady Europy współdziałania z innymi państwami w dziedzinie ochrony przyrody;

uznając, że dzika fauna i flora stanowi naturalne dziedzictwo o wartości estetycznej, naukowej, kulturowej, rekreacyjnej, gospodarczej, które powinno być zachowane i przekazane przyszłym pokoleniom;

uznając zasadniczą rolę dzikiej fauny i flory w utrzymaniu równowagi biologicznej;

stwierdzając, że liczebność wielu gatunków dzikiej fauny i flory ulega obecnie poważnemu zmniejszeniu, a niektórym z nich zagraża wyginięcie;

świadome, że ochrona naturalnych siedlisk jest niezbędnym elementem ochrony i zachowania dzikiej fauny i flory;

uznając, że ochrona dzikiej fauny i flory powinna być uwzględniona przez rządy w krajowych planach i programach i że konieczne jest podjęcie międzynarodowej współpracy, zwłaszcza w celu ochrony gatunków wędrownych;

mając na uwadze liczne apele o wspólne działania ze strony rządów lub organizacji międzynarodowych, w szczególności wezwania wyrażone przez Konferencję Narodów Zjednoczonych w sprawie Środowiska Człowieka w 1972 roku i apel Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy;

pragnąc przede wszystkim dostosować się w dziedzinie ochrony dzikiej fauny i flory do zaleceń zawartych w Uchwale nr 2 Drugiej Europejskiej Konferencji Ministerialnej w sprawie Środowiska,

uzgodniły, co następuje:

¹ Tłumaczenie ma charakter nieoficjalny. Konwencja ratyfikowana przez RP.

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

1. Celem niniejszej konwencji jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw, oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie.

2. Szczególny nacisk położono na ochronę gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.

Artykuł 2

Umawiające się Strony podejmą niezbędne środki, aby zachować populację dzikiej fauny i flory na poziomie, który odpowiada w szczególności wymaganiom ekologicznym, naukowym i kulturowym lub też dostosować populacje tych gatunków do tego poziomu, uwzględniając jednocześnie wymagania gospodarcze i potrzeby rekreacyjne oraz potrzeby zagrożonych lokalnie podgatunków, odmian lub form.

Artykuł 3

1. Każda z Umawiających się Stron podejmie działania mające na celu wdrożenie krajowej polityki ochrony dzikiej flory i fauny oraz siedlisk naturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i ginących, zwłaszcza gatunków endemicznych oraz tych, których siedliska są zagrożone, zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji.

2. Każda z Umawiających się Stron podejmuje się uwzględnić ochronę dzikiej fauny i flory w swojej polityce dotyczącej planowania i rozwoju oraz w swych działaniach ukierunkowanych na ograniczenie zanieczyszczeń.

3. Każda z Umawiających się Stron będzie wspierać edukację i rozpowszechnianie ogólnych informacji o potrzebie ochrony dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk.

ROZDZIAŁ II OCHRONA SIEDLISK

Artykuł 4

1. Każda z Umawiających się Stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, by zapewnić ochronę siedlisk dzikiej flory i fauny, w szczególności gatunków wymienionych w załącznikach I i II, oraz ochronę zagrożonych siedlisk naturalnych.

2. Umawiające się Strony w swojej polityce dotyczącej planowania i rozwoju będą mieć na względzie potrzebę ochrony obszarów chronionych, określonych w ustępie poprzedzającym, tak, aby uniknąć lub zmniejszyć tak dalece, jak to możliwe, wszelkie pogarszanie się stanu takich terenów.

3. Umawiające się Strony podejmują się zwracać szczególną uwagę na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, wymienionych w załącznikach II i III, które są

odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania lub pierzenia.

4. Umawiające się Strony podejmują się, stosownie do potrzeb, koordynować działania w zakresie ochrony siedlisk naturalnych, o których mowa w niniejszym artykule, jeżeli są one położone na obszarach przygranicznych.

ROZDZIAŁ III OCHRONA GATUNKÓW

Artykuł 5

Każda z Umawiających się Stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić szczególną ochronę gatunków dzikiej flory, wymienionych w Załączniku I. Należy zabronić umyślnego zrywania, zbierania, ścinania lub wrywania takich roślin. Każda z Umawiających się Stron, stosownie do potrzeb, zakazuje posiadania lub sprzedaży roślin tych gatunków.

Artykuł 6

Każda z Umawiających się Stron podejmie właściwe i niezbędne przedsięwzięcia ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić szczególną ochronę gatunków dzikiej fauny, wymienionych w Załączniku II. W odniesieniu do zwierząt tych gatunków muszą być przede wszystkim zakazane:

- a) wszystkie formy umyślnego chwytania, przetrzymywania i umyślnego zabijania;
- b) umyślne uszkodzanie lub niszczenie miejsc rozrodu lub odpoczynku;
- c) umyślne niepokojenie dzikich zwierząt, zwłaszcza w okresie rozrodu, wychowu młodych lub snu zimowego, jeżeli takie postępowanie będzie miało znaczące skutki w odniesieniu do celów niniejszej Konwencji;
- d) umyślne niszczenie lub wybieranie jaj oraz posiadanie jaj, a nawet wydmuszek;
- e) posiadanie i handel wewnętrzny tymi zwierzętami, żywymi lub martwymi, włączając w to zwierzęta wypchane oraz łatwo rozpoznawalne części zwierząt lub produkty z nich pochodzące, w przypadku gdy środek ten przyczyni się do zwiększenia skuteczności postanowień niniejszego artykułu.

Artykuł 7

1. Każda z Umawiających się Stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić ochronę gatunków dzikiej fauny, wymienionych w Załączniku III.

2. Wszelka eksploatacja dzikiej fauny, wymienionej w Załączniku III, powinna być regulowana przepisami tak, aby populacja nie była zagrożona, z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 2.

3. Podejmowane przedsięwzięcia powinny obejmować:

- a) wyznaczenie okresów ochronnych i/lub inne procedury regulujące eksploatację;
- b) wprowadzenie tymczasowego lub lokalnego zakazu eksploatacji populacji, stosownie do potrzeb, w celu przywrócenia jej zadowalającej liczebności;
- c) uregulowanie, stosownie do potrzeb, sprzedaży, przetrzymywania w celu sprzedaży, transportu i wystawiania na sprzedaż żywych lub martwych dzikich zwierząt.

Artykuł 8

W odniesieniu do chwytania lub zabijania zwierząt spośród dzikich gatunków wymienionych w Załączniku III i w przypadkach, w których zgodnie z art. 9 stosowane są wyjątki odnośnie dzikich zwierząt z gatunków wymienionych w Załączniku II, Umawiające się Strony zakazą użycia wszelkich niewybiórczych metod chwytania i zabijania tych zwierząt oraz stosowania wszystkich metod mogących spowodować lokalny zanik populacji tych gatunków lub poważne szkody w ich populacjach, a szczególnie środków i metod wymienionych w Załączniku IV.

Artykuł 9

1. O ile nie istnieje żadne inne zadowalające rozwiązanie, każda z Umawiających się Stron może stosować wyjątki od postanowień art. 4, 5, 6, 7 niniejszej Konwencji i od zakazu stosowania środków określonych w art. 8, pod warunkiem, że stosowanie wyjątku nie będzie miało ujemnego wpływu na przetrwanie danej populacji. Wyjątki można stosować z następujących powodów:

- w celu ochrony flory i fauny,
- w celu zapobieżenia poważnym szkodom w uprawach, pogłowie żywego inwentarza, lasach, gospodarstwach rybnych, wodach i innych formach własności,
- w celu ochrony zdrowia publicznego i bezpieczeństwa publicznego, bezpieczeństwa ruchu powietrznego oraz dla innych nadrzędnych interesów publicznych,
- ze względu na potrzeby prac badawczych i dydaktycznych, ponowne zasiedlanie, reintrodukcję i hodowlę,
- w celu zezwolenia, w ściśle kontrolowanych warunkach, wybiórczo i w ograniczonym stopniu, na pozyskiwanie, przetrzymywanie lub inne rozsądne wykorzystywanie niewielkiej liczby niektórych dzikich zwierząt i roślin.

2. Umawiające się Strony składają Stałemu Komitetowi, co dwa lata, raporty o wyjątkach zastosowanych na mocy ustępu poprzedzającego. W raportach tych należy podać:

- populacje, wobec których wyjątki są lub były stosowane, oraz tam, gdzie to praktycznie możliwe, liczbę objętych nimi osobników,
- dozwolone metody zabijania lub odławiania,
- zagrożenia oraz okoliczności, czas i miejsce, w których te wyjątki mogą być stosowane,
- organ władzy upoważniony do stwierdzenia, że podane wyżej warunki zostały spełnione i do podjęcia decyzji odnośnie do środków, które mogą zostać użyte, zakresu ich stosowania oraz wykonawców,
- podjęte środki kontroli.

ROZDZIAŁ IV
POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE GATUNKÓW WĘDROWNYCH

Artykuł 10

1. Umawiające się Strony podejmą się, oprócz środków określonych w art. 4, 6, 7 i 8, koordynować swoje działania, mające na celu ochronę wymienionych w załącznikach II i III gatunków wędrownych, których zasięg występowania rozciąga się na terytoria tych Stron.

2. Umawiające się Strony podejmą środki zmierzające do zapewnienia, aby okresy ochronne i/lub procedury regulujące eksploatację, ustanowione na mocy art. 7 ust. 3 pkt a), były wystarczające do spełnienia wymagań gatunków wędrownych wymienionych w załączniku III i właściwie zastosowane.

ROZDZIAŁ V
POSTANOWIENIA UZUPEŁNIAJĄCE

Artykuł 11

1. Wykonując postanowienia niniejszej konwencji, Umawiające się Strony podejmą się:

- a) współdziałać, ilekroć zaistnieje tego potrzeba, a zwłaszcza jeśli współdziałanie to zwiększy skuteczność środków podejmowanych na mocy innych artykułów niniejszej konwencji;
- b) popierać i koordynować badania naukowe związane z celami niniejszej konwencji.

2. Każda z Umawiających się Stron podejmie się:

- a) popierać reintrodukcję rodzimych gatunków dzikiej flory i fauny, jeśli przyczyni się to do ochrony zagrożonego gatunku, pod warunkiem że najpierw, przy uwzględnieniu doświadczeń innych Umawiających się Stron, zostaną przeprowadzone badania mające na celu ustalenie, czy taka reintrodukcja będzie skuteczna i możliwa do przyjęcia;
- b) ściśle kontrolować wprowadzanie gatunków obcych.

3. Każda z Umawiających się Stron będzie informować Stały Komitet o gatunkach objętych całkowitą ochroną na jej terytorium, a nie wymienionych w Załącznikach I i II.

Artykuł 12

Umawiające się Strony mogą zastosować bardziej rygorystyczne środki, w celu ochrony dzikiej flory i fauny oraz ich naturalnych siedlisk, niż przewidziane w niniejszej konwencji.

ROZDZIAŁ VI STAŁY KOMITET

Artykuł 13

1. Dla potrzeb niniejszej konwencji zostaje ustanowiony Stały Komitet.
2. Każda z Umawiających się Stron może być reprezentowana w Stałym Komitecie przez jednego lub więcej delegatów. Każdej delegacji przysługuje jeden głos. W dziedzinach należących do jej kompetencji Europejska Wspólnota Gospodarcza będzie korzystać ze swego prawa głosu z liczbą głosów równą liczbie jej Państw członkowskich, będących Umawiającymi się Stronami niniejszej konwencji; Europejska Wspólnota Gospodarcza nie będzie korzystać ze swojego prawa głosu, jeżeli jej Państwa członkowskie korzystają ze swojego prawa głosu i odwrotnie.
3. Każde Państwo członkowskie Rady Europy, które nie jest Umawiającą się Stroną niniejszej konwencji, może być reprezentowane w Stałym Komitecie przez obserwatora.

Stały Komitet może, w wyniku jednomyślnej decyzji, poprosić każde państwo nie będące członkiem Rady Europy i nie będące Umawiającą się Stroną niniejszej konwencji, aby było reprezentowane przez obserwatora podczas jednego z posiedzeń.

Każdy organ lub instytucja posiadająca techniczne umiejętności w dziedzinie ochrony, zachowywania lub gospodarowania dziką fauną i florą oraz ich siedliskami, a także należąca do jednej z następujących kategorii:

 - a) międzynarodowe organizacje, instytucje albo organy, rządowe lub pozarządowe, bądź krajowe instytucje i organy rządowe;
 - b) krajowe organizacje albo organy pozarządowe upoważnione w tym zakresie przez państwo, w którym mają siedzibę;

może poinformować Sekretarza Generalnego Rady Europy, co najmniej trzy miesiące przed posiedzeniem Stałego Komitetu, o swoim życzeniu przysłania obserwatorów na to posiedzenie. Obserwatorzy ci zostaną dopuszczeni, chyba że co najmniej na miesiąc przed posiedzeniem jedna trzecia Umawiających się Stron poinformuje Sekretarza Generalnego o swoim sprzeciwie.
4. Stały Komitet będzie zwoływany przez Sekretarza Generalnego Rady Europy. Pierwsze posiedzenie odbędzie się przed upływem jednego roku od daty wejścia w życie niniejszej konwencji. Komitet będzie następnie spotykać się przynajmniej co dwa lata, a także ilekroć zażąda tego większość Umawiających się Stron.
5. Większość Umawiających się Stron stanowi kworum niezbędne do odbycia posiedzenia Stałego Komitetu.
6. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszej konwencji, Stały Komitet ustanowi swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 14

1. Stały Komitet będzie odpowiedzialny nadzorowanie stosowania postanowień niniejszej konwencji. Może on w szczególności:
 - prowadzić stały przegląd postanowień konwencji, w tym jej załączników oraz badać wszelkie konieczne zmiany;

- występować z zaleceniami wobec Umawiających się Stron dotyczącymi środków, które należy podjąć w celu wprowadzenia w życie postanowień niniejszej konwencji;
- zalecać odpowiednie środki mające na celu informowanie społeczeństwa na bieżąco o działaniach podejmowanych w ramach niniejszej konwencji;
- występować z zaleceniami wobec Komitetu Ministrów, dotyczącymi zaproszenia państw nie będących członkami Rady Europy do przystąpienia do niniejszej konwencji;
- wysuwać wszelkie propozycje dotyczące poprawy skuteczności Konwencji, włączając propozycje dotyczące zawarcia z państwami, które nie są Stronami niniejszej konwencji, porozumień mających na celu zwiększenie skuteczności ochrony gatunków lub grup gatunków.

2. W celu wypełniania swych zadań Stały Komitet może z własnej inicjatywy organizować spotkania grup ekspertów.

Artykuł 15

Po każdym posiedzeniu Stały Komitet przekazuje Komitetowi Ministrów Rady Europy raport ze swoich prac i funkcjonowania Konwencji.

ROZDZIAŁ VII POPRAWKI

Artykuł 16

1. Każda poprawka do artykułów niniejszej konwencji, proponowana przez którąkolwiek Umawiającą się Stronę lub Komitet Ministrów, zostanie podana do wiadomości Sekretarza Generalnego Rady Europy i przekazana przez niego na co najmniej dwa miesiące przed posiedzeniem Stałego Komitetu Państwom członkowskim Rady Europy, każdemu Sygnatariuszowi, każdej Umawiającej się Stronie, każdemu państwu zaproszonemu do podpisania Konwencji zgodnie z postanowieniami art. 19 i każdemu państwu zaproszonemu do przystąpienia do niej zgodnie z postanowieniami art. 20.

2. Każda poprawka, proponowana zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego, zostanie rozpatrzona przez Stały Komitet, który:

- a) w razie poprawek dotyczących art. od 1 do 12, ich tekst - przyjęty większością trzech czwartych oddanych głosów - przedłoży do przyjęcia przez Umawiające się Strony;
- b) w razie poprawek dotyczących art. od 13 do 24, ich tekst - przyjęty większością trzech czwartych oddanych głosów - przedłoży do zatwierdzenia przez Komitet Ministrów, a po jego zatwierdzeniu przekaze go do przyjęcia przez Umawiające się Strony.

3. Każda poprawka wchodzi w życie w trzydziestym dniu po poinformowaniu Sekretarza Generalnego przez wszystkie Umawiające się Strony o jej przyjęciu.

4. Postanowienia ust. 1, ust. 2 lit. a) i ust. 3 niniejszego artykułu stosuje się do przyjmowania nowych załączników do niniejszej konwencji.

Artykuł 17

1. Każda poprawka do załączników niniejszej konwencji, proponowana przez którąkolwiek Umawiającą się Stronę lub Komitet Ministrów, podana zostanie do wiadomości Sekretarza Generalnego Rady Europy i przekazana przez niego, na co najmniej dwa miesiące przed posiedzeniem Stałego Komitetu, Państwom członkowskim Rady Europy, każdemu Sygnatariuszowi, każdej Umawiającej się Stronie, każdemu państwu zaproszonemu do podpisania Konwencji zgodnie z postanowieniami art. 19 i każdemu państwu zaproszonemu do przystąpienia do niej zgodnie z postanowieniami art. 20.

2. Każda poprawka, proponowana zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego zostanie rozpatrzona przez Stały Komitet, który może ją przyjąć większością dwóch trzecich głosów Umawiających się Stron. Przyjęty tekst zostanie przekazany Umawiającym się Stronom.

3. Po upływie trzech miesięcy od przyjęcia poprawki przez Stały Komitet, jeśli jedna trzecia Umawiających się Stron nie zgłosi sprzeciwu, każda poprawka wchodzi w życie w stosunku do Umawiających się Stron, które nie powiadomiły o swoim sprzeciwie.

ROZDZIAŁ VIII ROZSTRZYGANIE SPORÓW

Artykuł 18

1. Stały Komitet dołoży wszelkich starań, aby doprowadzić do polubownego rozwiązania wszelkich problemów, które mogą wynikać podczas wykonywania niniejszej konwencji.

2. Wszelkie spory powstałe między Umawiającymi się Stronami, dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej konwencji, które nie zostaną rozstrzygnięte na podstawie postanowień ustępu poprzedzającego lub w drodze negocjacji pomiędzy Stronami sporu, będą poddawane na żądanie jednej ze stron arbitrażowi, o ile zainteresowane Strony nie uzgodnią inaczej. Każda strona mianuje jednego arbitra, a ci dwaj arbitrzy wyznaczają trzeciego arbitra. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 3 niniejszego artykułu, jeśli jedna ze stron nie wyznaczy swego arbitra w ciągu trzech miesięcy od złożenia wniosku o arbitraż, arbiter ten zostanie wyznaczony na wniosek drugiej strony przez przewodniczącego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w ciągu następnych trzech miesięcy. Ta sama procedura będzie stosowana, jeśli arbitrzy nie będą mogli uzgodnić wyboru trzeciego arbitra w ciągu trzech miesięcy od czasu mianowania dwu pierwszych arbitrów.

3. W razie sporu między dwiema Umawiającymi się Stronami, z których jedna jest Państwem członkowskim Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, będącej Stroną Konwencji, ta druga Umawiająca się Strona skieruje wniosek o arbitraż zarówno do Państwa członkowskiego, jak i do Wspólnoty, które wspólnie powiadomią tę Stronę, w ciągu dwu miesięcy od otrzymania wniosku, czy Państwo członkowskie lub Wspólnota albo Państwo członkowskie i Wspólnota razem będą stroną w sporze. W razie braku takiego powiadomienia Państwo członkowskie i Wspólnota będą traktowane jako jedna i ta sama strona w sporze podczas wykonywania postanowień rządzących ustanowieniem i procedurą trybunału arbitrażowego. Odnosi się to także do przypadku, kiedy Państwo członkowskie i Wspólnota wystąpią wspólnie jako strona w sporze.

4. Trybunał arbitrażowy ustali własny regulamin. Decyzje trybunału arbitrażowego będą podejmowane większością głosów. Jego orzeczenia będą ostateczne i wiążące.

5. Każda strona w sporze poniesie koszty powołania arbitra mianowanego przez siebie, a obie strony sporu będą ponosić w równym stopniu koszty powołania trzeciego arbitra, jak też inne koszty związane z arbitrażem.

ROZDZIAŁ IX POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 19

1. Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu dla Państw członkowskich Rady Europy i Państw nie będących jej członkami, które uczestniczyły w jej opracowaniu, oraz dla Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.

Do dnia wejścia w życie niniejszej konwencji jest ona również otwarta do podpisu dla każdego innego państwa, zaproszonego do jej podpisania przez Komitet Ministrów.

Niniejsza konwencja będzie podlegała ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia zostaną złożone Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

2. Niniejsza konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca po upływie trzech miesięcy od dnia, w którym pięć państw, w tym co najmniej cztery Państwa członkowskie Rady Europy, wyrażą swoją zgodę na związanie się niniejszą konwencją, zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego.

3. W stosunku do każdego Państwa–Sygnatariusza lub Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, które w późniejszym czasie wyrażą swą zgodę na związanie się niniejszą konwencją, wchodzi ona w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od daty złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 20

1. Po wejściu w życie niniejszej konwencji, Komitet Ministrów Rady Europy, po zasięgnięciu opinii Umawiających się Stron, może zaprosić do przystąpienia do Konwencji każde państwo nie będące członkiem Rady, które zostało zaproszone do podpisania zgodnie z postanowieniami art. 19 i jeszcze tego nie uczyniło, oraz każde inne państwo nie będące członkiem Rady.

2. W odniesieniu do każdego państwa przystępującego Konwencja wchodzi w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od daty złożenia dokumentu przystąpienia Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

Artykuł 21

1. Każde Państwo członkowskie przy podpisywaniu lub też składaniu swego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia może określić obszar lub obszary, do których stosuje się niniejsza konwencja.

2. Każda z Umawiających się Stron, składając swój dokument ratyfikacyjny, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia lub w dowolnym późniejszym czasie, może poprzez deklarację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy rozszerzyć zakres stosowania niniejszej konwencji na każdy inny obszar określony w deklaracji i za którego stosunki międzynarodowe jest odpowiedzialna lub w którego imieniu jest upoważniona do podejmowania zobowiązań.

3. Każda deklaracja złożona na mocy ustępu poprzedzającego może w odniesieniu do każdego obszaru wymienionego w takiej deklaracji zostać wycofana przez powiadomienie skierowane do Sekretarza Generalnego. Wycofanie to staje się skuteczne pierwszego dnia miesiąca po upływie sześciu miesięcy od otrzymania powiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 22

1. Każde Państwo członkowskie może przy podpisywaniu lub składaniu swego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zgłosić jedno lub więcej zastrzeżeń, odnoszących się do niektórych gatunków wymienionych w załącznikach od I do III i/lub niektórych gatunków wymienionych w zastrzeżeniu lub zastrzeżeniach odnoszących się do stosowania pewnych sposobów i metod zabijania, chwytania lub innej eksploatacji wyliczonych w załączniku IV. Nie można składać zastrzeżeń o charakterze ogólnym.

2. Każda z Umawiających się Stron, która rozszerzy zastosowanie niniejszej konwencji na obszar wymieniony w deklaracji, o której mowa w ust. 2 art. 21, może w stosunku do danego obszaru zgłosić jedno lub więcej zastrzeżeń, zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego.

3. Nie można zgłaszać żadnych innych zastrzeżeń.

4. Każda z Umawiających się Stron, która zgłosiła zastrzeżenie na mocy ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, może je w całości lub częściowo wycofać przez powiadomienie skierowane do Sekretarza Generalnego Rady Europy. Wycofanie to będzie skuteczne od daty otrzymania powiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 23

1. Każda z Umawiających się Stron może w dowolnym czasie wypowiedzieć niniejszą konwencję przez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Wypowiedzenie to będzie skuteczne od pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 24

Sekretarz Generalny Rady Europy powiadomi Państwa członkowskie Rady Europy, każde Państwo–Sygnatariusza, Europejską Wspólnotę Gospodarczą, jeśli będzie sygnatariuszem niniejszej konwencji, i każdą Umawiającą się Stronę:

- a) o każdym podpisie;
- b) o złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- c) o każdej dacie wejścia w życie niniejszej konwencji, zgodnie z art. 19 i 20;

- d) o wszelkich informacjach przekazanych na mocy postanowień ust. 3 art. 13;
- e) o każdym raporcie sporządzonym, zgodnie z postanowieniami art. 15;
- f) o każdej poprawce lub przyjęciu nowego załącznika, zgodnie z art. 16 i 17 i o dacie, kiedy poprawka lub nowy załącznik wejdą w życie;
- g) o każdej deklaracji podejmowanej na mocy postanowień ust. 2 i 3 art. 21;
- h) o każdym zastrzeżeniu zgłoszonym na mocy postanowień ust. 1 i 2 art. 22;
- i) o wycofaniu każdego zastrzeżenia uczynionego na mocy postanowień ust. 4 art. 22;
- j) o każdej notyfikacji dokonanej na mocy art. 23 i dacie, kiedy wypowiedzenie zaczyna obowiązywać.

Na dowód czego, niżej podpisani, będąc do tego należycie upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Bernie dnia 19 września 1979 roku, w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaże uwierzytelnione odpisy każdemu Państwu członkowskiemu Rady Europy, każdemu Państwu–Sygnatariuszowi, Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej, jeżeli będzie ona sygnatariuszem, i każdemu państwu zaproszonemu do podpisania niniejszej konwencji lub do przystąpienia do niej.

ZAŁĄCZNIKI DO KONWENCJI²

ZAŁĄCZNIK I Ściśle chronione gatunki flory

(Med.) = rejon Morza Śródziemnego

PTERIDOPHYTA

ASPENIACEAE

Asplenium hemionitis L.
Asplenium jahandiezii (Litard.) Rouy

BLECHNACEAE

Woodwardia radicans (L.) Sm.

DICKSONIACEA

Culcita macrocarpa C. Presl

DRYOPTERIDACEAE

Dryopteris corleyi Fraser-Jenk.

HYMENOPHYLLACEAE

Trichomanes speciosum Willd.

ISOETACEAE

Isoetes boryana Durieu
Isoetes malinverniana Ces. & De Not.

MARSILEACEAE

Marsilea batardae Launert
Marsilea quadrifolia L.
Marsilea strigosa Willd.
Pilularia minuta Durieu es. Braun

OPHIOGLOSSACEAE

Botrychium matricariifolium A. Braun ex Koch
Botrychium multifidum (S.G. Gmelin) Rupr.
Botrychium simplex Hitchc.

Ophioglossum polyphyllum A. Braun

SALVINIACEAE

Salvinia natans (L.) All.

GYMNOSPINACEAE

Abies nebrodensis (Lojac.) Mattei

ANGIOSPERMAE

ALISMATACEAE

Alisma wahlenbergii (O.R. Holmb.) Juz.
Caldesia parnassifolia (L.) Parl.
Luronium natans (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

Leucojum nicaeense Ard.
Narcissus longispathus Pugsley
Narcissus nevadensis Pugsley
Narcissus scaberulus Henriq.
Narcissus triandrus L.

Narcissus viridiflorus Schousboe
Sternbergia candida B. Mathew & Baytop

APOCYNACEAE

Rhazya orientalis (Decaisne) A.DC.

ARACEAE

Arum purpureospathum Boyce

ARISTOLOCHIACEAE

Aristolochia samsunensis Davis

ASCLEPIADACEAE

Vincetoxicum pannonicum (Borhidi) Holub

BORAGINACEAE

Alkanna pinardii Boiss
Anchusa crispa Viv.(inclu. *A. litoreae*)
Lithodora nitida (H. Ern) R. Fernandes
Myosotis praecox Hulphers
Myosotis rehsteineri Wartm.
Omphalodes kuzinskyana Willk.
Omphalodes littoralis Lehm.
Onosma halophilum Boiss. & Heldr.
Onosma polyphylla Lebed.
Onosma proponticum Aznav.
Onosma tornensis Javorka
Onosma troodi Kotschy
Solenanthes albanicus (Degen et al.) Degen & Baldacci

Symphytum cycladense Pawl.

CAMPANULACEAE

Asyneuma giganteum (Boiss.) Bornm.
Campanula abietina Griseb. et Schenk
Campanula damboldtiana Davis

² Stan z 1 kwietnia 1998 r.

Campanula gelida Kovanda
Campanula lanata Friv.
Campanula lycica Sorger & Kit Tan
Campanula morettiana Reichenb.
Campanula romanica Savul.
Campanula sabatia De Not.
Jasione lusitanica A.DC.
Physoplexis comosa (L.) Schur
Trachelium asperuloides Boiss & Orph.
CARYOPHYLLACEAE
Arenaria nevadensis Boiss. & Reuter
Arenaria provincialis Chater & Halliday
Cerastium alsinifolium Tausch
Dianthus hypanicus Andrz.
Dianthus nitidus Waldst. et Kit.
Dianthus rupicola Biv.
Dianthus serotinus Waldst. et Kit.
Dianthus urumoffii Stoj. et Arct.
Gypsophila papillosa P. Porta
Herniaria algarvica Chaudri
Herniaria maritima Link
Minuartia smejkalii Dvorakova
Moehringia fontqueri Pau
Moehringia hypanica Grynj. et Klok.
Moehringia jankae Griseb. ex Janka
Moehringia tommasinii Marches.
Petrocoptis grandiflora Rothm.
Petrocoptis montsicciana O. Bolos Rivas Mart.
Petrocoptis pseudoviscosa Fernandez Casas
Saponaria halophila Hedge & Hub.–Mor.
Silene cretacea Fisch. ex Spreng.
Silene furcata Raf. subsp. *angustiflora* (Rupr.) Walters
Silene haussknechtii Heldr. ex Hausskn.
Silene hifacensis Rouy ex Willk.
Silene holzmannii Heldr. ex Boiss.
Silene mariana Pau
Silene orphanidis Boiss.
Silene pompeopolitana Gay ex Boiss.
Silene rothmaleri Pinto da Silva
Silene salsuginea Hub.–Mor.
Silene sangaria Coode & Cullen
Silene velutina Pourret ex Loisel.
CHENOPODIACEAE
Beta adanensis Pamuk. apud Aellen
Beta trojana Pamuk. apud Aellen
Kalidiopsis wagenitzii Aellen
Kochia saxicola Guss.
Microcnemum coralloides (Loscos & Pardo) subsp. *anatolicum* Wagenitz
Salicornia veneta Pignatti & Lausi
Salsola anatolica Aellen
Suaeda cucullata Aellen
CISTACEAE
Helianthemum alypoides Losa & Rivas Goday
Helianthemum arcticum (Grosser) Janch.
Helianthemum caput-felis Boiss.
Tuberaria major (Willk.) Pinto da Silva & Roseira
COMPOSITAE
Achillea glaberrima Klok.
Achillea thracica Velen.
Anacyclus latealatus Hub.–Mor.
Andryala levitomentosa ((E.I. Nayar) P.D. Sell
Anthemis glaberrima (Rech.f.) Greuter
Anthemis halophila Boiss. & Bal.
Anthemis trotzkiana Claus ex Bunge.
Artemisia granatensis Boiss.
Artemisia insipida Vill.
Artemisia laciniata Willd.
Artemisia pancicii (Janka) Ronn.
Aster pyrenaicus Desf. ex DC. France
Aster sibiricus L.
Carduus myriacanthus Salzm. ex DC.
Carlina diae (Rech.f.) Meusel & Kastener
Carlina onopordifolia Besser
Centaurea alba L. subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal
(*Centaurea heldreichii* Halacsy)
Centaurea alba L. subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.)
Gugler (*Centaurea princeps* Boiss. & Heldr.)
Centaurea akamatis
Centaurea attica Nyman subsp. *megarensis* (Halacsy
& Hayek) Dostal (*Centaurea megarensis* Halacsy &
Hayek)
Centaurea balearica J.D. Rodriguez
Centaurea borjae Valdes–Berm. & Rivas Goday
Centaurea citricolor Font Quer
Centaurea corymbosa Pourret
Centaurea hermannii F. Hermann
Centaurea horrida Badaro
Centaurea jankae Brandza
Centaurea kalambakensis Freyn & Sint.
Centaurea kartschiana Scop.
Centaurea lactiflora Halacsy
Centaurea niederi Heldr.
Centaurea peucedanifolia Boiss. & Orph.
Centaurea pineticola Iljin
Centaurea pinnata Pau
Centaurea pontica Prodan & E.I. Nayar
Centaurea pseudoleucopis Kleop
Centaurea pulvinata (G. Blanca) G. Blanca
Centaurea tchihatcheffii Fich. & Mey.
Crepis crocifolia Boiss. & Heldr.
Crepis granatensis (Willk.) G. Blanca & M. Cueto
Crepis purpurea Willd. Bieb.
Dendranthema zawadskyi (Herb.) Tzvel.
Erigeron frigidus Boiss. ex DC.
Helichrysum sibthorpii Rouy
Hymenostemma pseudanthemis (Kunze) Willd.
Jurinea cyanoides (L.) Reichenb.
Jurinea fontqueri Cuatrec.
Lagoseris purpurea (Willd.) Boiss.
Lamyropsis microcephala (Moris) Dittrich & Greuter
Leontodon boryi Boiss. ex DC.
Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.
Leontodon siculus (Guss.) Finch & Sell
Ligularia sibirica (L.) Cass. **
Picris willkommii (Schultz Bip.) Nyman
Santolina elegans Boiss. ex DC.

Senecio elodes Boiss. ex. DC.
Senecio nevadensis Boiss & Reuter
Serratula tanaitica P. Smirn.
Sonchus erzincanicus Matthews
Wagenitzia lancifolia (Sieber ex Sprengel) Dostal
CONVOLVULACEAE
Convolvulus argyrothamnus Greuter
Convolvulus pulvinatus Sa'ad
CRUCIFERAE
Alyssum akamaciscum B.L. Burt
Alyssum borzaeanum E. I. Naryady
Alyssum pyrenaicum Lapeyr. (*Ptilotrichum*
pyrenaicum (Lapeyr.) Boiss.)
Arabis kennedyae Meikle
Armoracia macrocarpa (Waldst. & Kit.) Kit. ex
 Baumg.
Aurinia uechtriziana (Borm.) Cullen et T. R.
 Dudley
Biscutella neustriaca Bonnet
Boleum asperum (Pers.) Desvauz
Brassica glabrescens Poldini
Brassica hilarionis Post
Brassica insularis Moris
Brassica macrocarpa Guss.
Brassica sylvestris (L.) Mill. subsp. *taurica* Tzvel.
Braya purpurascens (R. Br.) Bunge
Cochlearia polonica Frohlich
Coincya rupestris Rouy (*Hutera rupestris* P. Porta)
Coronopus navasii Pau
Crambe litwinowii K. Gross.
Diploaxis ibicensis (Pau) Gomez-Campo
Diploaxis siettiana Maire
Draba dorneri Heuffel
Erucastrum palustre (Pirona) Vis.
Erysimum pienicum (Zapal.) Pawl.
Iberis arbuscula Runemark
Ionopsidium acaule (Desf.) Reichemb.
Ionopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.
Lepidium turczaninowii Lipsky
Murbeckiella sousae Rothm.
Schivereckia podolica (Besser) Andr.
Sisymbrium cavanillesianum Valdes & Castroviejo
 (S. *matritense* P.W. Ball & Heywood)
Sisymbrium confertum Stev.
Sisymbrium supinum L.
Thlaspi caricense A. Carlström
Thlaspi jankae A. Kern
CYPERACEAE
Carex secalina Willd. ex Wahlenb.
Eleocharis carniolica Koch
DIOSCOREACEAE
Borderea chouardii (Gaussen) Heslot
DIPSACACEAE
Dipsacus cephalarioides Mathews & Kupicha
DROSERACEAE
Aldrovanda vesiculosa L.
ERICACEAE
Vaccinium arctostaphylos L.
EUPHORBIACEAE
Euphorbia margalidiana Kuhbier & Lewejohann
Euphorbia nevadensis Boiss. & Reuter
GENTIANACEAE
Centaurium rigualii Esteve Chueca
Centaurium somedanum Lainz
Gentiana ligustica R. de Vilm. Chopinet
Gentianella anglica (Pugsley) E.F. Warburg
GERANIACEAE
Erodium astragaloides Boiss. & Reuter
Erodium chrysanthum L' Herit. ex DC.
Erodium paularense Fernandez-Gonzalez & Izco
Erodium rupicola Boiss.
GESNERIACEAE
Haberlea rhodopensis Friv.
Jankaea heldreichii (Boiss.) Boiss.
Ramonda serbica Pancic
GRAMINEAE
Avenula hackelii (Henriq.) Holub
Bromus bromoideus (Lej.) Crepin
Bromus grossus Desf. ex DC.
Bromus interruptus (Hackel) Druce
Bromus moesiacus Velen.
Bromus psammophilus P.M. Smith
Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl
Eromepoa mardinensis R. Mill
Gaudinia hispanica Stace & Tutin
Micropyropsis tuberosa Romero-Zarco Cabezudo
Poa granitica Br.-Bl.
Poa riphaea (Ascherson et Graebner) Fritsch
Puccinellia pungens (Pau) Paunero
Stipa austroitalica Martinovsky
Stipa bavarica Martinovsky & H. Scholz
Stipa danubialis Dihoru & Roman
Stipa styriaca Martinovsky
Stipa syreistschikowii P. Smirn.
Trisetum Subalpestre (Hartm.) Neuman
GROSSULARIACEAE
Ribes sardoum Martelli
HYPERICACEAE
Hypericum aciferum (Greuter) N.K.B. Robson
Hypericum salsugineum Robson & Hub.-Mor.
IRIDACEAE
Crocus abantensis T. Baytop & Mathew
Crocus cyprius Boiss & Kotschy
Crocus etruscus Parl.
Crocus hartmannianus Holmboe
Crocus robertianus C.D. Brickell
Gladiolus felicitis Mirek
Iris marsica Ricci & Colasante
LABIATAE
Dracocephalum austriacum L.
Dracocephalum ruyschiana L.
Micromeria taygetea P.H. Davis
Nepeta dirphya (Boiss.) Heldr. ex Halacsy
Nepeta sphaciotica P.H. Davis
Origanum cordifolium (Auch. & Montbr.) Vogel
 (*Amaracus cordifolium* Montr. & Auch.)
Origanum dictamnus L.
Origanum scabrum Boiss. & Heldr

Phlomis brevibracteata Turrill
Phlomis cypria Post
Rosmarinus tomentosus Huber–Morath & Maire
Salvia crassifolia Sibth. & Smith
Sideritis cypria Post
Sideritis incana L. subsp. *glauca* (Cav.) Malagarriga
Sideritis javalambrensis Pau
Sideritis serrata Cav. ex Lag.
Teucrium charidemi Sandwith
Teucriuml amiifolium D'Urv
Teucrium lepicephalum Pau
Teucrium turredanum Losa & Rivas Goday
Thymus aznavourii Velen.
Thymus camphoratus Hoffmanns. & Link
Thymus carnosus Boiss.
Thymus cephalotos L.
LEGUMINOSAE
Anthyllis hystrix Cardona, Contandr. & E. Sierra
Astragalus aitosisensis Ivanisch.
Astragalus algarbiensis Coss. ex Bunge
Astragalus aquilanus Anzalone
Astragalus centralpinus Braun–Blanquet
Astragalus kungurensis Boriss.
Astragalus macrocarpus DC. subsp. *lefkarensis*
Agerer–Kirchoff & Meikle
Astragalus maritimus Moris
Astragalus peterfii Jav.
Astragalus physocalyx Fischer
Astragalus pseudopurpureus Gusul.
Astragalus setosulus Gontsch.
Astragalus tanaiticus C. Koch
Astragalus tremolsianus Pau
Astragalus verrucosus Moris
Cytisus aeolicus Guss. ex Lind.
Genista dorycnifolia Font Quer
Genista holopetala (Fleischm. ex Koch) Baldacci
Genista tetragona Bess.
Glycyrrhiza iconica Hub.–Mor.
Hedysarum razoumovianum Fisch. et Helm.
Ononis maweana Ball
Oxytropis deflexa (Pallas) DC. ssp. *norvegica* Nordh.
Sphaerophysa kotschyana Boiss.
Thermopsis turcica Kit Tan, Vural & Kucukodu
Trifolium banaticum (Heuffel) Majovsky
Trifolium pachycalyx Zoh.
Trifolium saxatile All.
Trigonella arenicola Hub.–Mor.
Trigonella halophila Boiss.
Trigonella polycarpa Boiss. & Heldr.
Vicia bifoliolata J.D. Rodriiguez
LENTIBULARIACEAE
Pinguicula crystallina Sibth. & Sm.
Pinguicula nevadensis (Lindb.) Casper
LILIACEAE
Allium grosii Font Quer
Allium regelianum A. Beck.
Allium vuralii Kit Tan
Androcymbium europaeum (Lange) K. Richter
Androcymbium rechingeri Greuter
Asparagus lycaonicus Davis
Asphodelus bento–rainhae Pinto da Silva
Chionodoxa lochia Meikle
Chionodoxa luciliae Boiss.
Colchicum arenarium Waldst. & Kit.
Colchicum corsicum Baker
Colchicum cousturieri Greuter
Colchicum davidovii Stef.
Colchicum fominii Bordz.
Colchicum micranthum Boiss.
Fritillaria conica Boiss.
Fritillaria drenovskii Degen & Stoy.
Fritillaria epirotica Turrill ex Rix
Fritillaria euboica (Rix Doerfler) Rix
Fritillaria graeca Boiss.
Fritillaria gussichiae (Degen & Doerfler) Rix
Fritillaria montana Hoppe
Fritillaria obliqua Ker–Gawl.
Fritillaria rhodocanakis Orph. ex Baker
Fritillaria tuntasia Heldr. ex Halacsy
Lilium jankae A. Kerner
Lilium rhodopaeum Delip.
Muscari gussonei (Parl.) Tod.
Ornithogalum reverchonii Lange
Scilla morrisii Meikle
Scilla odorata Link
Tulipa cypria Stapf
Tulipa goulimya Sealy & Turrill
Tulipa hungarica Borbas
Tulipa praecox Ten.
Tulipa sprengeri Baker
LINACEA
Linum dolomiticum Borbas
LYTHRACEAE
Lythrum flexuosum Lag.
Lythrum thesioides M. Bieb.
MALVACEAE
Kosteletzkya pentacarpos (L.) Ledeb.
NAJADACEAE
Caulinia tenuissima (A. br. ex Magnus) Tzvel.
Najas flexilis (Willd.) Rostk. & W.L. Schmidt
Najas tenuissima (A. Braun) Magnus
OLEACEAE
Syringa josikaea Jacq. fil.
ORCHIDACEAE
Cephalanthera cucullata Boiss. & Heldr.
Comperia comperiana (Steven) Aschers. & Graebner
Cypripedium celceolus L.
Dactylorhiza chuhensis Renz & Taub.
Himantoglossum caprinum (Bieb.) C. Koch.
Liparis loeselli (L.) Rich.
Ophrys argolica Fleischm.
Ophrys isaura Renz & Taub.
Ophrys kotschyi Fleischm. & Soo
Ophrys lunulata Parl.
Ophrys lycia Renz & Taub.
Ophrys oestrifera Bieb.
Ophrys taurica (Agg.) Nevski.
Orchis provincialis Balb.

Orchis punctulata Stev. ex Lindl.
Platanthera obtusata (Pursh) Lindl. subsp. *oligantha* (Turcz.) Hulten
Spiranthes aestivalis (Poiret) L.C.M. Richard
Steveniella satyrioides (Stev.) Schlechter
 PAEONIACEAE
Paeonia cambessedesii (Willk.) Willk.
Paeonia clusii F.C. Stern subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis
Paeonia officinalis L. subsp. *banatica* (Rochel) Soo
Paeonia parnassica Tzanoudakis
Paeonia tenuifolia L.
 PALMAE
Phoenix theophrasti Greuter
 PAPAVERACEAE
Papaver lapponicum (Tolm.) Nordh.
Rupicapnos africana (Lam.) Pomel
 PLUMBAGINACEAE
Armeria pseudarmaria (Murray) Mansfeld
Armeria rouyana Daveau
Armeria soleirolii (Duby) Godron
Armeria velutina Welw. ex Boiss. & Reuter
Limonium anatolicum Hedge
Limonium tamaricoides Bokhari
 POLEMONIACEAE
Polemonium boreale Adams
 POLYGONACEAE
Polygonum praelongum Coode & Cullen
Rheum rhaponticum L.
Rumex rupestris Le Gall
 POTAMOGETONACEA
Cymodocea nodosa (Med.)
Posidonia oceanica (Med.)
Zostera marina (Med.)
 PRIMULACEAE
Androsace cylindrica DC.
Androsace mathildae Levier
Androsace pyrenaica Lam.
Cyclamen coum Mill.
Cyclamen kuznetzovii Kotov et Czernova.
Cyclamen mirabile Hildebr.
Lysimachia minoricensis J.D. Rodriguez
Primula apennina Widmer
Primula deorum Velen.
Primula frondosa Janka
Primula egaliksensis Wormsk.
Primula glaucescens Moretti
Primula palinuri Petagna
Primula spectabilis Tratt.
Primula wulfeniana Scot subsp. *baumgarteniana* (Degen & Moesz) Ludi
Soldanella villosa Darracq
 RANUNCULACEAE
Aconitum corsicum Gayr
Aconitum flerovii Steinb.
Aconitum lasiocarpium (Reichenb.) Gayr
Adonis cyllenea Boiss., Heldr. & Orph.
Adonis distorta Ten.
Anemone uralense Nevski.
Aquilegia bertolonii Schott
Aquilegia kitaibelii Schott
Aquilegia ottonis subsp. *taygetea* (Orph.) Strid
Aquilegia pyrenaica DC. subsp. *cazorlensis* (Heywood) Galiano & Rivas Martinez (*Aquilegia cazorlensis* Heywood)
Consolida samia P.H. Davis
Delphinium caseyi B.L. Burt
Pulsatilla grandis Wend. (*Pulsatilla halleri* (All.) Willd. subsp. *grandis* (Wend.) Meikle
Pulsatilla patens (L.) Miller
Pulsatilla slavica G. Reuss
Ranunculus fontanus C. Presl
Ranunculus kykkoensis Meikle
Ranunculus weyleri Mares
 RESEDACEAE
Reseda decursiva Forssk. Gibraltar
 ROSACEAE
Crataegus dikmensis Pojark
Geum bulgaricum Panc.
Potentilla delphinensis Gren. & Godron
Potentilla emilii-popii E.I. Nayardy
Potentilla silesiaca Uechtr.
Pyrus anatolica Browicz
 RUBIACEAE
Galium cracoviense Ehrend.
Galium globuliferum Hub.–Mor & Reese
Galium litorale Guss.
Galium moldavicum (Dobresco) Franco
Galium rhodopeum Velen.
Galium viridiflorum Boiss. & Reuter
 SANTALACEAE
Thesium ebracteatum Hayne
 SAXIFRAGACEAE
Saxifraga berica (Beguinet) D.A. Webb
Saxifraga cintrana Kuzinsky ex Willk.
Saxifraga florulenta Moretti
Saxifraga hirculus L.
Saxifraga presolanensis Engl.
Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.
Saxifraga valdensis DC.
Saxifraga vayredana Luizet
 SCROPHULARIACEAE
Antirrhinum charidemi Lange
Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.
Linaria algarviana Chav.
Linaria ficvalhoana Rouy
Linaria flava (Poiret) Desf.
Linaria hellenica Turril
Linaria loeselii Schweigger
Linaria ricardoii Cout.
Linaria tursica B. Valdes & Cabezudo
Lindernia procumbens (Krocker) Philcox
Odonitites granatensis Boiss.
Pedicularis sudetica Willd.
Verbascum afyonense Hub.–Mor.
Verbascum basivelatum Hub.–Mor.
Verbascum cylleneum (Boiss. & Heldr.) Kuntze
Verbascum degenii Hal.

Verbascum purpureum (Janka) Huber–Morath
Verbascum stepporum Hub.–Mor.
Veronika euxina Turill
Veronica oetaea L.–A. Gustavsson
Veronica turrilliana Stoj. et Stef.
 SELAGINACEAE
Globularia stygia Orph. ex Boiss.
 SOLANACEAE
Atropa baetica Willk.
Mandragora officinarum L.
 THYMELAEACEAE
Daphne arbuscula Celak.
Daphne petraea Leybold
Daphne rodriguezii Texidor
Thymelea broterana Coutinho
 TRAPACEAE
Trapa natans L.
 TYPHACEAE
Typcha minima Funk
Typha shuttleworthii Koch & Sonder
 ULMACEAE
Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.
 UMBELLIFERAE
Angelica heterocarpa Lloyd
Angelica palustris (Besser) Hoffman
Apium bermejoi Llorens
Apium repens (Jacq.) Lag.

Athamanta cortiana Ferrarini
Bupleurum capillare Boiss. & Heldr.
Bupleurum dianthifolium Guss.
Bupleurum Kakiskalae Greuter
Eryngium alpinum L.
Eryngium viviparum Gay
Ferula halophila H. Pesmen
Ferula orientalis L.
Ferula sadleriana Ledebour
Laserpitium longiradium Boiss.
Naufraga balearica Constance & Cannon
Oenanthe conioides Lange
Petagnia saniculifolia Guss.
Rouya polygama (Desf.) Coincy
Seseli intricatum Boiss.
Thorella verticillatinundata (Thore) Briq.
 VALERIANACEAE
Centranthus kellererii (Stoj. Stef. et Georg.) Stoj. et Stef.
Centranthus trinervis (Viv.) Beguinot
 VIOLACEAE
Viola athois W. Becker
Viola cazorlensis Gandoger
Viola cryana Gillot
Viola delphinantha Boiss.
Viola hispida Lam.
Viola jaubertiana Mares & Vigineix

BRYOPHYTA

BRYOPSIDA: ANTHOCEROTAE

ANTHOCEROTACEAE
Notothylas orbicularis (Schwein.) Sull.

BRYOPSIDA: HEPATICAE

AYTONIACEAE
Mannia triandra (Scop.) Grolle
 CEPHALOZIACEAE
Cephalozia macounii (Aust.) Aust.
 CODONIAACEAE
Petalophyllum ralfsii (Wils.) Nees et Gott. Lehm.
 FRULLANIACEAE
Frullania parvistipula Steph.
 GYMNOMITRIACEAE

Marsupella profunda Lindb.
 JUNGERMANNIACEAE
Jungermannia handelli (Schiffn.) Amak.
 RICCIACEAE
Riccia breidlerii Jur. ex Steph.
 RIELLACEAE
Riella helicophylla (Mont.) Hook.
 SCAPANIACEAE
Scapania massalongi (K. Muell.) K. Muell.

BRYOPSIDA: MUSCI

AMBLYSTEGIACEAE
Drepanocladus vernicosus (Mitt.) Warnst.
 BRUCHIACEAE
Bruchia vogesiaca Schwaegr.
 BUXBAUMIACEAE

Buxbaumia viridis (Moug. ex Lam. & DC.) Brid. ex Moug. & Nestl.
 DICRANACEAE
Atractylolcarpus alpinus (Schimp. ex Milde) Lindb.
Cynodontium suecicum (H. Arn. & C. Jens.) I. Hag.
Dicranum viride (Sull. & Lesq.) Lind.

FONTINALACEAE
Dichelyma capillaceum (With.) Myr.
FUNARIACEAE
Pyramidula tetragona (Brid.) Brid.
HOOKERIAEAE
Distichophyllum carinatum Dix. Nich.
MEESIAEAE

Meesia longiseta Hedw.
ORTHOTRICHACEAE
Orthotrichum rogeri Brid.
SPHAGNACEAE
Sphagnum pylaisii Brid.
SPLACHNACEAE
Tayloria rudolphiana (Garov.) B.S.G.

ALGAE

CHLOROPHYTA
Caulerpa ollivieri (Med.)
FUCOPHYCEA
Cystoseira amentacea (inclus var. *stricta* et var. *spicata*) (Med.)
Cystoseira mediterranea (Med.)
Cystoseira sedoides (Med.)
Cystoseira spinosa (inclus *C. adriatica*) (Med.)

Cystoseira zosteroides (Med.)
Laminaria rodriguezii (Med.)
Laminaria ochroleuca (Med.)
RHODOPHYTA
Goniolithon byssoides (Med.)
Lithophyllum lichenoides (Med.)
Ptilophora mediterranea (Med.)
Schimmelmannia schousboei = *S. ornata* (Med.)

ŚCIŚLE CHRONIONE GATUNKI FLORY

ENDEMICZNE GATUNKI REGIONU MACARONESICA

PTERIDOPHYTA

ASPENIACEAE
Asplenium azoricum Lovis
DRYOPTERIDACEAE
Polystichum drepanum (Swartz) C. Presl
HYMENOPHYLLACEAE
Hymenophyllum maderensis

ISOETACEAE
Isoetes azorica Durieu ex Milde
LYCOPODIACEAE
Diphasium madeirense (Wilee.) Rothm.
MARSILEACEAE
Marsilea azorica Launert

GYMNOSPERMAE

CUPRESACEAE
Juniperus brevifolia (Seub.) Antoine

ANGIOSPERMAE

AGAVACEAE
Dracaena draco (L.) L.
ASCLEPIADACEAE
Caralluma burchardii N.E. Brown
Ceropegia chrysantha Svent.
BERBERIDACEAE
Berberis maderensis Lowe
BORAGINACEAE
Echium gentianoides Webb ex Coincey
Echium handiense Svent.
Echium pininana Webb et Berth.
Myosotis azorica H.C. Watson

Myosotis maritima Hochst. ex Seub.
CAMPANULACEAE
Azorina vidalli (H.C. Watson) Feer
Musschia aurea (L.f.) DC.
Musschia wollastonii Lowe
CAPRIFOLIACEAE
Sambucus palmensis Link
CARYOPHYLLACEAE
Cerastium azoricum Hochst.
Silene nocteolens Webb et Berth.
CISTACEAE
Cistus chinamadensis Ban[~]jares & Romero

Helianthemum bystropogophyllum Svent.
Helianthemum teneriffae Cosson
 COMPOSITAE
Andryala crithmifolia Ait.
Argyranthemum lidii Humphries
Argyranthemum pinnatifidum (L.F.) Lowe subsp.
succulentum (Lowe) Humphries
Argyranthemum winterii (Svent.) Humphries
Atractylis arbuscula Svent. & Michaelis
Atractylis preauxiana Schultz Bip.
Bellis azorica Hochst. ex Seub.
Calendula maderensis Dc.
Cheirolophus duranii (Burchard) Holub
Cheirolophus falsisectus Montelongo et Moraleda
Cheirolophus ghomerythus (Svent.) Holub
Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub
Cheirolophus metlesiscii Montelongo
Cheirolophus santosabreui Santos
Cheirolophus satarataensis (Svent.) Holub
Cheirolophus tagananensis (Svent.) Holub
Helichrysum monogynum B.L. Burth. & Sunding
Helichrysum gossypinum Webb
Hypochoeris oligocephala (Svent. & D. Bramwell)
 Lack
Lactuca watsoniana Trelease
Leotodon filii (Hochst. ex Seub.) Paiva & Orm.
Onopordum carduelinum Bolle
Onopordum nogalesii Svent.
Pericallis hadrosomus Svent.
Pericallis malvifolia (L'Hér) B. Nord.
Phagnalon benetii Lowe
Senecio hermosae Pitard
Sonchus gandogeri Pitard
Stemmacantha cynaroides
Sventenia bupleuroides Font Quer
Tanacetum o'shanahanii Febles, Marrero et Suarez
Tanacetum ptarmiciflorum (Webb) Schultz Bip.
Tolpis glabrescens Kammer
 CONVOLVULACEAE
Convolvulus caput-medusae Lowe
Convolvulus lopez-socasi Svent.
Convolvulus massonii A. Dietr.
Pharbitis preauxii Webb
 CRASSULACEAE
Aeonium balsamiferum Webb et Berth.
Aeonium gomeraense Praeger
Aeonium saundersii Bolle
Aichrysum dumosum (Lowe) Praeg.
Monanthes wildpretii Ban[~]ares & Scholz
 CRUCIFERAE
Crambe arborea Webb ex Christ
Crambe laevigata DC. ex Christ
Crambe scoparia Svent.
Crambe sventenii B. Petters. ex Bramw. & Sunding
Parolinia schizogynoides Svent.
Sinapidendron sempervivifolium Mnzs.
 CYPERACEAE
Carex malato-belizii Raymond
 DIPSACACEAE
Scabiosa nitens Roem. & Schult.
 ERICACEAE
Daboecia azorica Tutin & Warb.
Erica scoparia L. subsp. *azorica* (Hochst.) D.A. Webb
 EUPHORBIACEAE
Euphorbia bourgaeana Gay ex Boiss.
Euphorbia handiensis Burchard
Euphorbia lambii Svent.
Euphorbia stygiana H.C. Watson
 GERANIACEAE
Geranium maderense Yeo
 GRAMINEAE
Agrostis gracilaxa Franco
Deschampsia maderensis (Hack. et Bornm.) Buschm.
Phalaris maderensis (Mnzs.) Mnzs.
 LABIATAE
Micromeria glomerata P. Pérez
Micromeria leucantha Svent. ex Pérez
Salvia herbanica Santos et Fern[~]ndez
Sideritis cystosiphon Svent.
Sideritis discolor (Webb ex de Noe) Bolle
Sideritis infernalis Bolle
Sideritis marmorea Bolle
Teucrium abutiloides L'Hér.
 LEGUMINOSAE
Adenocarpus ombriosus Ceb. & Ort.
Anthyllis lemanniana Lowe
Anagyris latifolia Brouss. ex Willd.
Cicer canariensis Santos & Gweil
Dorycnium spectabile Webb & Berthel.
Genista benehoavensis (Bolle ex Svent.) Del Arco
Lotus azoricus P.W. Ball
Lotus callis-viridis D. Bramwell & D.H. Davis
Lotus eremiticus Santos
Lotus kunkelli (E. Chueca) D. Bramwell et al.
Lotus maculatus Breitfeld
Lotus pyranthus P. Pérez
Teline nervosa (Esteve) A. Hasen et Sund.
Teline rosmarinifolia Webb & Berthel.
Teline salsoloides Arco & Acebes.
Vicia dennesiana H.C. Watson
 LILIACEAE
Androcymbium psammophilum Svent.
Smilax divaricata Sol. ex Wats.
 MYRICACEAE
Myrica rivas-martinezii Santos.
 OLEACEAE
Jasminum azoricum L.
Picconia azorica (Tutin) Kbnol.
 ORCHIDACEAE
Barlia metlesicsiaca Teschner
Goodyera macrophylla Lowe
Orchis scopolorum Summerh.
 PITTOSPORACEAE
Pittosporum coriaceum Dryander ex Aiton
 PLANTAGINACEAE
Plantago famarae Svent.
Plantago malato-belizii Lawalree
 PLUMBAGINACEAE

Limonium arborescens (Brouss.) Kuntze
Limonium dendroides Svent.
Limonium fruticans (Webb) O. Kuntze
Limonium perezii Stapf
Limonium preauxii (Webb et Berth.) O. Kuntze
Limonium spectabile (Svent.) Kunkel & Sunding
Limonium sventenii Santos & Fernandez Galvan
POLYGONACEAE
Rumex azoricus Rech.
RHAMNACEAE
Frangula azorica Tutin
ROSACEAE
Bencomia brachystachya Svent.
Bencomia exstipulata Svent.
Bencomia sphaerocarpa Svent.
Chamaemeles coriacea Lindl.
Dendriopoterium pulidoi Svent.
Marcetella maderensis (Bornm.) Svent.
Prunus lusitana ssp. azorica (Moui.) Franco
RUTACEAE
Ruta microcarpa Svent.
SANTALACEAE
Kunkeliella canariensis Stearn
Kunkeliella psilotoclada (Svent.) Stearn
Kunkeliella subsucculenta Kammer

SAPOTACEAE
Sideroxylon marmulano Banks ex Lowe
SAXIFRAGACEAE
Saxifraga portosanctana Boiss.
SCROPHULARIACEAE
Euphrasia azorica H.C. Watson
Euphrasia grandiflora Hochst.
Isoplexis chalcantha Svent. & O'Shanahan
Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer
SELAGINACEAE
Globularia ascanii D. Bramwell & Kunkel
Globularia sarcophylla Svent.
SOLANACEAE
Solanum lidii Sunding
UMBELLIFERAE
Ammi trifoliatum (Wats). Trel.
Bunium brevifolium Lowe
Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel
Chaerophyllum azoricum Trel.
Monizia edulis Lowe
Ferula latipinna Santos
Sanicula azorica Gunthn. ex Seub.
VIOLACEAE
Viola paradoxa Lowe

BRYOPHYTA

BRYOPSIDA: MUSCI

ECHINODIACEAE
Echinodium spinosum (Mitt.) Jur.
POTTIACEAE
Bryoerythrophyllum machadoanum (Sergio) M. Hill
THAMNIACEAE
Thamnobryum fernandesii Sergio

ZAŁĄCZNIK II

Ściśle chronione gatunki fauny

Kręgowce

(Med.) = w rejonie Morza Śródziemnego

Ssaki

INSECTIVORA
Erinaceidae
Atelerix algirus (Erinaceus algirus)
Soricidae
Crocidura suaveolens ariadne (Crocidura ariadne)

Crocidura russula cypria (Crocidura cypria)
Crocidura canariensis
Talpidae
Desmana moschata
Galemys pyrenaicus (Desmana pyrenaica)

MICROCHIROPTERA

wszystkie gatunki, z wyjątkiem *Pipistrellus pipistrellus*

RODENTIA*Scuridae*

Pteromys volans (*Sciuropterus russicus*)

Sciurus anomalus

Spermophilus citellus (*Citellus citellus*)

Spermophilus suslicus (*Citellus suslicus*)

Muridae

Circetus cricetus

Mesocricetus newtoni

Microtus bavaricus (*Pitymys bavaricus*)

Mirotus cabrere

Microtus tatricus

Spalax graecus

Gliridae

Dryomys laniger

Myomimus roachi (*Myomimus bulgaricus*)

Zapodidae

Sicista betulina

Sicista subtilis

Hystriidae

Hystrix cristata

CARNIVORA*Canidae*

Alopex lagopus

Canis lupus

Cuon alpinus

Ursidae

wszystkie gatunki

Mustelidae

Gulo gulo

Mustela eversmannii

Mustela lutreola (*Lutreola lutreola*)

Lutra lutra

Vormela peregusna

Felidae

Caracal caracal

Felis silvestris

Lynx pardinus (*Lynx pardina*)

Panthera pardus

Panthera tigris

PINNIPEDIA*Odobenidae*

Odobenus rosmarus

Phocidae

Monachus monachus

Phoca hispida saimensis

Phoca hispida ladogensis

ARTIODACTYLA*Cervidae*

Cervus elaphus corsicanus

Bovidae

Capra aegagrus

Capra pyrenaica pyrenaica

Gazella subgutturosa

Gazella dorcas

Ovibos moschatus

Rupicapra rupicapra ornata

CETACEA*Monodontidae*

Monodon monoceros

Delphinidae

Delphinus delphis

Globicephala macrorhynchus

Globicephala melas

Grampus griseus

Lagenorhynchus acutus

Lagenorhynchus albirostris

Orcinus orca

Pseudorca crassidens

Steno bredanensis

Stenella coeruleoalba

Stenella frontalis

Tursiops truncatus (*tursio*)

Phocaenidae

Phocaena phocaena

Physeteriade

Kogia breviceps

Kogia simus (Med.)

Physter macrocephalus (Med.)

Ziphiidae

Hyperoodon rostratus

Mesoplodon bidens

Mesoplodon densirostris (Med.)

Mesoplodon mirus

Ziphius cavirostris

Balaenopteridae

Balaenoptera acutorostrata (Med.)

Balaenoptera borealis (Med.)

Balaenoptera edeni

Balaenoptera physalus

Megaptera novaengliae (*longimana*, *nodosa*)

Sibbaldus (*Balaenoptera*) *musculus*

Balaenidae

Balaena mysticetus

Bbalaena glacialis

Ptaki**GAVIIFORMES***Gaviidae*

wszystkie gatunki

PODICIPEDIFORMES*Podicipedidae*

Podiceps auritus

Podiceps griseigena

Podiceps nigricollis (*caspicus*)

Podiceps ruficollis

PROCELLARIIFORMES

Hydrobatidae
 wszystkie gatunki
Procellariidae
 Bulweria bulwerii
 Procellaria diomedea
 Pterodroma madeira
 Pterodroma feae
 Puffinus assimilis baroli
 Puffinus puffinus
 Puffinus yelkouan
 PELECANIFORMES
Phalacrocoracidae
 Phalacrocorax aristotelis (Med.)
 Phalacrocorax pygmaeus
Pelecanidae
 wszystkie gatunki
 CICONIIFORMES
Ardeidae
 Ardea purpurea
 Ardeola ralloides
 Botaurus stellaris
 Bulbucus (Ardeola) ibis
 Casmerodius albus (Egretta alba)
 Egretta garzetta
 Ixobrychus minutus
 Nycticorax nycticorax
Ciconiidae
 wszystkie gatunki
Thresciornithidae
 wszystkie gatunki
Phoenicopteridae
 Phoenicopterus ruber
 ANSERIFORMES
Anatidae
 Anser erythropus
 Branta leucopsis
 Branta ruficollis
 Bucephala islandica
 Cygnus cygnus
 Cygnus bewickii (columbianus)
 Histrionicus histrionicus
 Marmaronetta (Anas) angustirostris
 Mergus albellus
 Oxyura leucocephala
 Polysticta stelleri
 Somateria spectabilis
 Tadoma tadoma
 Tadoma ferruginea
 FALCONIFORMES
 wszystkie gatunki
 GALLIFORMES
Tetraonidae
 Tetrao urogallus cantabricus
 GRUIFORMES
Turnicidae
 Turnix sylvatica
Gruidae
 wszystkie gatunki
Rallidae

Crex crex
 Fulica cristata
 Porphyrio porphyrio
 Porzana parva
 Porzana porzana
 Porzana pusilla
Otitidae
 wszystkie gatunki
 CHARADRIIFORMES
Charadriidae
 Arenaria interpres
 Charadrius alexandrinus
 Charadrius dubius
 Charadrius hiaticula
 Charadrius leschenaulti
 Eudromias morinellus
 Holopterus spinosus
Scolopacidae
 Calidris alba
 Calidris alpina
 Calidris ferruginea
 Calidris maritima
 Calidris minuta
 Calidris temminckii
 Gallinago media
 Limicola falcinellus
 Numenius tenuirostris
 Tringa cinerea
 Tringa glareola
 Tringa hypoleucos
 Tringa ochropus
 Tringa stagnatilis
Recurvirostridae
 wszystkie gatunki
Phalaropodidae
 wszystkie gatunki
Burhinidae
 Burhinus oedicephalus
Glareolidae
 wszystkie gatunki
Laridae
 Chlidonias hybrida
 Chlidonias leucopterus
 Chlidonias niger
 Gelochelidon nilotica
 Hydroprogne caspia
 Larus audouinii
 Larus genei
 Larus melanocephalus
 Larus minutus
 Larus (Xenia) sabini
 Pagophila eburnea
 Sterna albifrons
 Sterna dougallii
 Sterna hirundo
 Sterna paradisaea (macrura)
 Sterna sandvicensis
 COLUMBIFORMES
Pteroclididae

wszystkie gatunki
Columbidae
Columba bollii
Columba junoniae
 CUCULIFORMES
Cuculidae
Clamator glandarius
 STRIGIFORMES
 wszystkie gatunki
 CAPRIMULGIFORMES
Caprimulgidae
 wszystkie gatunki
 APODIFORMES
Apodidae
Apus caffer
Apus melba
Apus pallidus
Apus unicolor
 CORACIIFORMES
Alcedinidae
Alcedo atthis
Ceryle rudis
Halcyon smyrnensis
Meropidae
Merops apiaster
Coraciidae
Coracias garrulus
Upopidae
Uppoa epops
 PICIFORMES
 wszystkie gatunki
 PASSERIFORMES
Alaudidae
Calandrella brachydactyla
Calandrella rufescens
Chersophilus duponti
Eremophila alpestris
Galerida theklae
Melanocorypha bimaculata
Melanocorypha calandra
Melanocorypha leucoptera
Melanocorypha yeltoniensis
Hirundinidae
 wszystkie gatunki
Motacillidae
 wszystkie gatunki
Pycnonotidae
Pycnonotus barbatus
Laniidae
 wszystkie gatunki
Bombycillidae
Bombycilla garrulus
Cinclidae
Cinclus cinclus
Troglodytidae
Troglodytes troglodytes
Prunellidae
 wszystkie gatunki
Muscicapidae

Turdinae
Cercotrichas galactotes
Erithacus rubecula
Irania gutturalis
Luscinia megarhynchos
Luscinia luscinia
Luscinia (Cyanosylvia) svecica
Monticola saxatilis
Monticola solitarius
Oenanthe finischii
Oenanthe hispanica
Oenanthe isabellina
Oenanthe leucura
Oenanthe oenanthe
Oenanthe pleschanka (leucomela)
Phoenicurus ochrurus
Phoenicurus phoenicurus
Saxicola dacotiae
Saxicola rubetra
Saxicola torquata
Tarsiger cyanurus
Turdus torquatus
Sylviinae
 wszystkie gatunki
Regulinae
 wszystkie gatunki
Muscicapinae
 wszystkie gatunki
Timaliinae
Panurus biarmicus
Paridae
 wszystkie gatunki
Sittidae
 wszystkie gatunki
Certhiidae
 wszystkie gatunki
Emberizidae
Calcarius lapponicus
Emberiza aureola
Emberiza caesia
Emberiza cia
Emberiza cineracea
Emberiza cirrus
Emberiza citrinella
Emberiza leucocephala
Emberiza melanocephala
Emberiza pusilla
Emberiza rustica
Emberiza schoeniclus
Plectrophenax nivalis
Fringillidae
Carduelis cannabina
Carduelis carduelis
Carduelis chloris
Carduelis flammea
Carduelis flavirostris
Carduelis spinus
Carduelis horemanni
Carpodacus erythrinus

Coccothraustes coccothraustes
Fringilla teydea
Loxia curvirostra
Loxia leucoptera
Loxia pityopsittacus
Loxia scotica
Pinicola enusleator
Rhodopechys githaginea
Serinus citrinella
Serinus pusillus
Serinus serinus
Ploceidae
Montrifringilla nivalis

Petronia petronia
Sturnidae
Sturnus roseus
Sturnus unicolor
Oriolidae
Oriolus oriolus
Corvidae
Cyanopica cyanus
Nucifraga caryocatactes
Perisoreus infaustus
Pyrrhocorax graculus
Pyrrhocorax pyrrhocorax

Gady

TESTUDINE
Testudinidae
Testudo graeca
Testudo hermanni
Testudo marginata
Emydidae
Emys obricularis
Mauremys caspica
Dermochelyidae
Dermochelys coriacea
Cheloniidae
Caretta caretta
Chelonia mydas
Eretmochelys imbricata
Lepidochelys kempii
Trionychidae
Rafetus euphraticus
Trionyx triunguis
SAURIA
Gekkonidae
Cyrtodactylus kotschy
Tarentola angustimentalis
Tarentola boettgeri
Tarentola delalandii
Tarentola gomerensis
Phyllodactylus europaeus
Agamidae
Stellio stellio (Agama stellio)
Chamaeleontidae
Chamaeleo chamaeleon
Lacertidae
Algyroides fitzingeri
Algyroides marchi
Algyroides moreoticus
Algyroides nigropunctatus
Archaeolacerta bedriagae (Lacerta bedriagae)
Archaeolacerta monticola (Lacerta monticola)
Gallotia galloti
Gallotia simonyi (Lacerta simonyi)
Gallotia stehlini
Lacerta agilis

Lacerta clarkorum
Lacerta dugesii
Lacerta graeca
Lacerta horvathi
Lacerta lepida
Lacerta parva
Lacerta princeps
Lacerta schreiberi
Lacerta trilineata
Lacerta viridis
Ophisops elegans
Podarcis erhardii
Podarcis filfolensis
Podarcis lilfordi
Podarcis melisellensis
Podarcis milensis
Podarcis muralis
Podarcis peloponnesiaca
Podarcis pityusensis
Podarcis sicula
Podarcis taurica
Podarcis tiliguerta
Podarcis wagleriana
Anguidae
Ophisaurus apodus
Scincidae
Ablepharus kitaibelii
Chalcides bedriagai
Chalcides ocellatus
Chalcides sexlineatus
Chalcides simonyi (Chalcides occidentalis)
Chalcides viridianus
Ophiomorus punctatissimus
OPHIDIA
Colubridae
Coluber cypriensis
Coluber gemonensis
Coluber hippocrepis
Coluber jugularis²
Coluber najadum³
Coluber viridiflavus

Coronella austriaca
Elaphe longissima
Elaphe quatuorlineata
Elaphe situla
Natrix megaloccephala
Natrix tessellata
Telescopus fallax
Viperidae
Vipera albizona

Vipera ammodytes
Vipera barani
Vipera kaznakovi
Vipera latasti
Vipera lebetina⁴
Vipera pontica
Vipera ursinii
Vipera wagneri
Vipera xanthina

Plazy

CAUDATA

Salamandridae
Chioglossa lusitanica
Euproctus asper
Euproctus montanus
Euproctus platycephalus
Mertensiella luschani (Salamandra luschani)
Salamandra atra⁵
Salamandrina terdigitata
Triturus carnifex
Triturus cristatus
Triturus dobrogicus
Triturus italicus
Triturus karelinii
Triturus montandoni
Plethodontidae
Speleomantes flavus (Hydromantes flavus)
Speleomantes genei (Hydromantes genei)
Speleomantes imperialis (Hydromantes imperialis)
Speleomantes italicus (Hydromantes italicus)
Speleomantes supramontis (Hydromantes supramontis)
Proteidae
Proteus anguinus
ANURA
Discoglossidae
Alytes cisternasii
Alytes muletensis
Alytes obstetricans

Bombina bombina
Bombina variegata
Discoglossus galganoi
Discoglossus jeanneae
Discoglossus montalentii
Discoglossus pictus
Discoglossus sardus
Neurergus crocatus
Neurergus strauchi
Pelobatidae
Pelobates cultripipes
Pelobates fuscus
Pelobates syriacus
Pelodytes caucasicus
Bufo
Bufo
Bufo calamita
Bufo viridis
Hylidae
Hyla arborea
Hyla meridionalis
Hyla sarda
Ranidae
Rana arvalis
Rana dalmatina
Rana holtzi
Rana iberica
Rana italica
Rana latastei

Ryby

CHODRICHTHYES

PLEUROTREMATA

Cetorhinidae
Cetorhinus maximus (Med.)
Lamnidae
Carcharodon carcharias (Med.)

OSTEICHTHYES

PETRONIZOMYFORMES

Petromyzonidae
Lethenteron zanandrai (Med.)

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae
Acipenser naccarii
Acipenser sturio (Med.)
Huso huso (Med.)
SALMONIFORMES
Umbridae
Umbra krameri
CYPRINIFORMES
Cyprinidae
Pomatoschistus canestrini (Med.)

Pomatoschistus tortonosei (Med.)
SYNENTOGNATHI
Belonidae
Hippocampus hippocampus (Med.)
Hippocampus ramulosus (Med.)
ATHERINIFORMES
Cyprinodontidae
Aphanius fasciatus (Med.)
Asphanius iberus (Med.)

Valencia hispanica
Valencia leutorneuxi
PERCIFORMES
Percidae
Zingel asper
CHIMAERIFORMES
Chimaeridae
Mobula mobular (Med.)

Bezkręgowce

Arthropoda

INSECTA
Mantodea
Apteromantis aptera
Odonata
Aeshna viridis
Brachythemis fuscopalliata
Calopteryx syriaca
Coenagrion freyi
Coenagrion mercuriale
Cordulegaster trinacriae
Gomphus graslinii
Leucorrhinia albifrons
Leucorrhinia caudalis
Leucorrhinia pectoralis
Lindenia tetraphylla
Macromia splendens
Ophiogomphus cecilia
Oxygastra curtisii
Stylurus (=Gomphus) flavipes
Sympecma braueri
Orthoptera
Baetica ustulata
Saga pedo
Coleoptera
Buprestis splendens
Carabus olympiae
Cerambyx cerdo
Cucujus cinnaberinus
Dytiscus latissimus
Graphoderus bilineatus
Osmoderma eremita
Rosalia alpina
Lepidoptera

Apatura metis
Coenonympha hero
Coenonympha oedippus
Erebia calcaria
Erebia christi
Erebia sudetica
Eriogaster catax
Euphydryas (Eurodryas) aurinia
Fabriciana elisa
Hyles hippophaes
Hypodryas maturna
Lopinga achine
Lycaena dispar
Maculinea arion
Maculinea nausithous
Maculinea teleius
Melanargia arge
Papilio alexanor
Papilio hospiton
Parnassius apollo
Parnassius mnemosyne
Plebicula golgus
Polyommatus galloi
Polyommatus humedasaes
Proserpinus prosperina
Zerynthia polyxena
ARACHNIDA
Araneae
Macrothele calpeiana
CRUSTACEA
Decapoda
Ocyrops cursor (Med.)
Pachyplasma giganteum (Med.)

Mięczaki

GASTROPODA
Dytocardia
Gibbula nivosa (Med.)
Patella ferruginea (Med.)
Patella nigra (Med.)

Monotocardia
Charonia rubicunda (= C. lampas = C. nodiferum)
(Med.)
Charonia tritonis (= C. seguenziae) (Med.)
Dendropoma petraeum (Med.)

Erosaria spurca (Med.)
Luria lurida (= Cyprae lurida) (Med.)
Mitra zonata (Med.)
Ranella olearia (Med.)
Schilteria achatidea (Med.)
Tonna galea (Med.)
Zonaria pyrum (Med.)
Stylommatophora
Caseolus calculus
Caseolus commixta
Caseolus sphaerula
Discus defloratus⁶
Discus guerinianus
Discula leacockiana
Discula tabellata
Discula testudinalis
Discula turricula

Elona quimperiana
Geomalacus maculosus
Geomitra moniziana
Helix subplicata
Leiostyla abbreviata
Leiostyla cassida
Leiostyla corneocostata
Leiostyla gibba
Leiostyla lamellosa
BIVALVIA
Unionoidea
Margaritifera auricularia
Mytiloidea
Lithophaga lithophaga (Med.)
Pinna pernula (Med.)
Myoidea
Pholas dactylus (Med.)

Szkarłupnie

ASTERIDAE
Asterina pancerii (Med.)
Ophidiaster ophidianus (Med.)

ECHINIDAE
Centrostephanus longispinus (Med.)

Parzydełkowce

HYDROZA
Errina aspera (Med.)
ANTHOZA

Astroides calycularis (Med.)
Gerardia savaglia (Med.)

Gąbki

PORIFERA
Aplysina cavernicola (Med.)
Asbestopluma hypogea (Med.)

Axinelle polyploides (Med.)
Petrobiona masiliana (Med.)

UWAGI DO ZAŁĄCZNIKA II

3 grudnia 1993 r. Stały Komitet Konwencji przyjął następujące Zalecenie (Nr 39(1993)):

Stały Komitet Konwencji o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, zgodnie z Artykułem 14 Konwencji zalecił Umawiającym się Stronom, aby przy realizacji postanowień Konwencji uwzględniły następujące uwagi techniczne. Gwiazdki umieszczono przy zmienionych ostatnio nazwach gatunków (w nawiasach znalazły się nazwy poprzednie). W przypisach odnotowano zmiany taksonomiczne.

- 1) *Mauremus caspica* został podzielony na dwa nowe gatunki:
Mauremus caspica
Mauremus leprosa (*Mauremus caspica leprosa*)
- 2) *Coluber jugularis* został podzielony na dwa nowe gatunki:
Coluber jugularis
Coluber caspius (*Coluber jugularis caspius*)
- 3) *Coluber najadum* został podzielony na dwa nowe gatunki:

- Coluber najadum*
Coluber rubriceps (*Coluber najadum rubriceps*)
- 4) *Vipera lebetina* został podzielony na dwa nowe gatunki:
Vipera lebetina
Vipera schweizeri (*Vipera lebetina schweizeri*)
- 5) *Salamandra atra* został podzielony na dwa nowe gatunki:
Salamandra atra
Salamandra lanzai (*Salamandra atra lanzai*)
- 6) *Discus defloratus*: ten gatunek nie jest już uznawany z punktu widzenia taksonomii, uważany jest za należący do innego gatunku *Discus*.

ZAŁĄCZNIK III

Chronione gatunki fauny

Kręgowce

Ssaki

INSECTIVORA

Erinaceidae

Erinaceus europaeus

Soricidae

wszystkie gatunki

MICROCHIROPTERA

Vespertilionidae

Pipistrellus pipistrellus

DUPLICIDENTATA

Leporidae

Lepus capensis (europaeus)

Lepus timidus

RODENTIA

Sciuridae

Marmota marmota

Sciurus vulgaris

Castoridae

Castor fiber

Muridae

Microtus cabrerae

Microtus nivalis (lebrunii)

Microtus ratticeps (oeconomus)

Gliridae

wszystkie gatunki

CETACEA

wszystkie gatunki nie wymienione w Załączniku II

CARNIVORA

Mustelidae

Martes foina

Martes martes

Meles meles

Mustela erminea

Mustela nivalis

Putorius (*Mustela*) *putorius*

Vormela peregusna

Viverridae

wszystkie gatunki

Felida

Lynx lynx

PINNIPEDIA

Phocidae

Cystophora cristata

Erignathus barbatus

Pagophilus groenlandicus (*Phoca groenlandica*)

Phoca vitulina

Pusa (*Phoca*) *hispida*

Halichoerus grypus

ARTIODACTYLA

Suidae

Sus scrofa meridionalis

Cervidae

wszystkie gatunki

Bovidae

Bison bonasus

Capra ibex

Capra pyraeica

Ovis aries (musimon, ammon)

Rupicapra rupicapra

Ptaki

wszystkie gatunki wymienione w Załączniku II z
wyjątkiem:

Columba palumbus

Corvus corone (corone i cornix)

Corvus frugilegus

Corvus monedula

Garrulus glandarius

Larus argentatus

Larus marinus

Passer domesticus

Sturnus vulgaris

Pica pica

Gady

wszystkie gatunki nie wymienione w Załączniku II

Płazy

wszystkie gatunki nie wymienione w załączniku II

Ryby

CHONDRICHTHYES

PLEUROTREMATA

Lamnidae

Isurus oxyrinchus (Med.)

Lamna nasus (Med.)

Carcharhinidae

Prionace glauca (Med.)

Squatinaidae

Squatina squatina (Med.)

HYPOTREMATA

Rajidae

Raja alba (Med.)

OSTEICHTHYES

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

Eudontomyzon hellenicum

Eudontomyzon mariae

Eudontomyzon vladykovi

Lampetra fluviatilis

Lampetra planeri

Lampetra zanandreae

Petromyzon marinus

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Acipenser ruthenus

Acipenser stellatus

Huso huso

CLUPEIFORMES

Clupeidae

Alosa alosa

Alosa fallox

Alosa pontica

SALMONIFORMES

Coregonidae

Coregonus

wszystkie gatunki

Thymallidae

Thymallus thymallus

Salmonidae

Hucho hucho

*Salmo salar*ⁱ

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

Abramis ballerus

Abramis sapa

Abramis vimba

Alburnoides bipunctatus

Alburnus albidus

Aspius aspius

Barbus bocagei

Barbus comiza

Barbus meridionalis

Barbus microcephalus

Barbus peloponesis

Barbus plebejus

Barbus sclateri

Barbus steindachneri

Chalcalburnus chalcoides

Chondrostoma genei

Chondrostoma kneri

Chondrostoma lemingi

Chondrostoma lusitanicum

Chondrostoma nasus

Chondrostoma phoxinus

Chondrostoma polylepis

Chondrostoma soetta

Chondrostoma toxostoma

Chondrostoma willkommi

Gobio albipinnatus

Gobio kessleri

Gobio uranscopus

Leucaspius delineatus

Leucaspius stymphalicus

Leuciscus illyricus

Leuciscus lucumotis

Leuciscus microlepis

Leuciscus polylepis

Leuciscus pyrenaicus

Leuciscus souffia

Leuciscus svallize

Leuciscus turskyi

Leuciscus ukliva

Pachychilon pictum

Pelecus cultratus

Phoxinellus adspersus

Phoxinellus hispanicus

Pseudophoxinus marathonicus

Pseudophoxinus stymphalicus

Rhodeus sericeus

Rutilus alburnoides

Rutilus arcasii

Rutilus frisii

Rutilus graecus

Rutilus lemmingii

Rutilus macedonicus

Rutilus macrolepidotus

Rutilus pigus

Rutilus racovitzai

Rutilus rubilio

Cobitidae

Cobitis elongata

Cobitis hassi

Cobitis larvata
 Cobitis paludicola
 Cobitis taenia
 Cobitis trichonica
 Misgurnis fossilis
 Sabanejewia aurata
 Sabanejewia calderoni
 SILURIFORMES
Siluridae
 Siluris aristotelis
 Siluris glanis
 ATHERINIFORMES
Cyprinodontidae
 Aphanius fasciatus
 Aphanius iberus
 GASTEROSTEIFORMES
Syngnathidae
 Syngnathus abaster
 Syngnathus nigrolineatus
Gasterosteidae
 Pungitius hellenicus
 Tuntitius platygaster
 SCORPAENIFORMES
Cottidae
 Cottus poecilopus
 Myoxocephalus quadricornis
 PERCIFORMES
Serranidae

Epinephelus marginatus (Med.)
Sciaenidae
 Sciaena umbra (Med.)
 Umbrina cirrosa (Med.)
Percidae
 Gymnocephalus baloni
 Gymnocephalus schraetzer
 Stizostedion volgense
 Zingel streber
 Zingel zingel
Blenniidae
 Blennius fluviatilis
Gobiidae
 Gobius flviatilis
 Gobius kessleri
 Gobius nigricans
 Gobius ophiocephalus
 Gobius syrman
 Gobius thressalus
 Padogobius martensi
 Padogobius panizzai
 Pomatoschistus canestrini
 Pomatoschistus microps
 Pomatoschistus minutus
 Proterorhinus marmoratus
 CHIMAERIFORMES
Chimaeridae
 Mobular mobular (Med.)

Bezkřęgowce

Stawonogi

INSECTA
Coleoptera
 Lucanus cervus
Lepidoptera
 Graellsia isabellae
 CRUSTACEA
Decapoda
 Astacus astacus

Austropotamobius pallipes
 Austropotamobius torrentium
 Hommarus gammarus (Med.)
 Maja squinado (Med.)
 Palinurus elephas (Med.)
 Scyllarides latus (Med.)
 Scyllarides pigmaeus (Med.)
 Scyllarides arctus (Med.)

Mięczaki

GASTROPODA
Stylommatophora
 Helix pomatia
 BIVALVIA

Unionida
 Margaritifera margaritifera
 Microcondymaea compressa
 Unio elongatulus

Pierścienice

HIRUDINEA
Arhynchobdellae
 Hirudo medicinalis

Szkarłupnie

ECHINOIDEA

Paracentrotus lividus (Med.)

Parzydelkowce

HEXACORALLIA

Antipathes sp. plur. (Med.)

ALCIONARIA

Corallium rubrum (Med.)

Gąbki

PORIFERA

Hippospongia communis (Med.)

Spongia agaricina (Med.)

Spongia officinalis (Med.)

Spongia zimocca (Med.)

ZAŁĄCZNIK IV

Zabronione środki i metody zabijania, chwytania i inne formy eksploatacji

Ssaki

Sidla	Materiały wybuchowe ⁱⁱ
Żywe zwierzęta, oślepienie lub okaleczenie, używane jako wabiki	Siatki ⁱⁱⁱ
Wabienie przez odtwarzanie nagranych dźwięków	Pułapki ⁱⁱⁱ
Urządzenia elektryczne mogące zabić lub ogłuszyć	Trutki i zatruta lub oszałamiająca przynęta
Sztuczne źródła światła	Używanie dymu i gazu
Lustra i inne urządzenia oślepiające	Półautomatyczna i automatyczna broń z magazynkiem, mieszcząca więcej niż dwa naboje
Urządzenia do oświetlania celu	Samoloty
Noktowizory z elektronicznym powiększaniem lub przetwarzaniem obrazu	Pojazdy motorowe w ruchu

Ptaki

Sidla ^{iv}	Noktowizory z elektrycznym powiększaniem lub przetwarzaniem obrazu
Lepy	Materiały wybuchowe
Wędki	Siatki
Żywe ptaki, oślepienie lub okaleczenie, używane jako wabiki	Pułapki
Wabienie przez odtwarzanie nagranych dźwięków	Trutki i zatruta lub oszałamiająca przynęta
Urządzenia elektryczne mogące zabić lub ogłuszyć	Półautomatyczna i automatyczna broń z magazynkiem mieszczącym więcej niż dwa naboje
Sztuczne źródła światła	Samoloty
Lustra i inne urządzenia oślepiające	Pojazdy motorowe w ruchu
Urządzenia do oświetlania celu	

Ryby słodkowodne

Materiały wybuchowe	Środki znieczulające
Broń palna	Elektryczność (prąd zmienny)
Trucizny	Sztuczne źródła światła

Langusty

Materiały wybuchowe

Trucizny

-
- ⁱ Postanowienia tego załącznika nie obejmują łososia w wodach morskich.
 - ⁱⁱ Z wyjątkiem polowania na wieloryby
 - ⁱⁱⁱ jeśli są stosowane na dużą skalę przy nieselektywnym łapaniu lub zabijaniu
 - ^{iv} z wyjątkiem Lagopus (pardwa) powyżej 58 północnego równoleżnika